

مطالعه نظر پرستاران در مورد اجرای نقش‌های پرستاری در بیمارستانهای آموزشی و درمانی شهرستان رشت

پژوهش از ظاهره مشغوف*

چکیده:

این پژوهش یک مطالعه توصیفی است و هدف بررسی، تعیین نظر پرستاران در مورد اجرای نقش‌های پرستار (مراقبتی، حفاظتی، درمانی، آموزشی، رهبری و پژوهشی) و ارائه پیشنهادات براساس یافته‌ها بوده است. نمونه‌های مورد مطالعه ۱۲۰ نفر از پرستاران شاغل در بیمارستانهای آموزشی وابسته به دانشگاه علوم پزشکی گیلان بودند. ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه بوده و از روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای استفاده شد.

یافته‌ها نشان داد ۸۵/۲۸٪ پرستاران موافق اجرای کلیه وظایف مربوط به نقش مراقبتی بوده و ۸۵٪ اظهار داشتند در حال حاضر فعالیت‌های پرستار در بالین مربوط به مراقبت از بیمار است.

۸۰/۷۴٪ موافق با اجرای کلیه وظایف مربوط به نقش حفاظتی بوده و ۹۱/۶۷٪ نیز بیان نمودند فعالیت بالینی پرستار در حال حاضر مربوط به حفاظت از بیمار است. ۷۱/۰۶٪ موافق با اجرای کلیه وظایف مربوط به نقش درمانی بودند و ۷۸/۳۴٪ اظهار داشتند فعالیت پرستار در حال حاضر در بالین مربوط به دستورات پزشکی است.

۸۰/۲۳٪ موافق با اجرای کلیه وظایف مربوط به نقش آموزشی بودند در حالی که ۲۸/۳۳ درصد اظهار نمودند فعالیت‌های بالینی پرستار در حال حاضر مربوط به آموزش به بیمار است. ۷۸/۷۵ درصد موافق با اجرای کلیه وظایف مربوط به نقش رهبری بودند و طبق نظر ۵۲/۵ درصد از واحدها مورد پژوهش در حال حاضر فعالیت‌های پرستار در بالین مربوط به مدیریت و رهبری است.

۷۸/۲۶ درصد موافق با اجرای کلیه وظایف مربوط به نقش پژوهشی بودند و فقط ۸/۳۳٪ بیان داشتند در حال حاضر قسمتی از فعالیتهای پرستار در بالین مربوط به انجام پژوهش است. نتیجه‌گیری نهایی از نظرخواهی مؤید این است که، نقش آموزشی و پژوهشی توسط پرستار در بالین کمترین امتیاز را کسب نموده است و ۹۵٪ از واحدهای مورد پژوهش در بالین درگیر کمبود امکانات و تجهیزات بوده و این کمبود مانع اجرای نقش‌های واقعی (ششگانه) آنان می‌شود.

با توجه به اینکه کمبود امکانات اثر سوء بر ایفای نقشهای پرستار در بالین داشته لذا پژوهشگر پیشنهاد می‌نماید ضمن مهیا نمودن امکانات لازم نقش‌های پژوهشی و آموزشی نیز به پرستاران از طریق برگزاری کارگاههای آموزشی تفهیم و یادآوری گردد.

مقدمه:

نقش^۱، رفتاری است که دیگران از فردی که پایگاه معینی را احراز کرده، انتظار دارند و پایگاه به موقعیت

*کارشناس ارشد پرستاری داخلی - جراحی و عضو هیئت علمی دانشکده پرستاری و

مامایی شهید بهشتی رشت

سلامت سیستم‌های مختلف بدن، همراهی و هماهنگی با سایر تیم درمان و انجام فعالیتهای مبتنی بر قانون و ضوابط مؤسسه و با در نظر گرفتن سلامت جامعه دانسته است (علامه‌زاده، ۱۳۷۰)، دوگاس^۴ (۱۳۷۲) می‌نویسد: پرستاران نقش مهمی در تأمین خدمات درمانی و بهداشتی جامعه در وراء تاریخ کوتاه پرستاری ایفا نموده‌اند، نقشی که بسته به نیازهای جامعه مرتب در حال تغییر و دگرگونی بوده است.

ماک موری (۱۹۹۰) در این رابطه می‌افزاید: معذالک هیچ تعریف اختصاصی و مشخصی که بتواند نقش‌های وسیع پرستاران، یا موقعیت‌هایی را که عملاً با آن روبرو هستند، بطور کامل شرح دهد وجود ندارد.

لذا پرستاری بعنوان یک حرفه دارای پیچیدگی‌های زیادی است نقش پرستار بعنوان مراقبت‌کننده، تعلیم دهنده، مشاور، مدافع و محقق است و آموزش‌های گوناگون پرستاران را برای انجام فعالیت‌های چند بعدی آماده می‌سازد (پوتروپری، ۱۹۸۹)^۵.

در عصری که نیاز به خدمات پرستاری رو به افزایش است به نظر می‌رسد که پرستاران نقش‌های خود را به درستی ایفاء نمی‌کنند. پژوهشگر با انجام این مطالعه در صدد کسب اطلاعاتی چند در زمینه کسب نظر پرستاران در مورد اجرای نقش‌های پرستاری است تا بتواند پیشنهادات لازم را جهت تقویت نکات مثبت و رفع موانع و مشکلات مربوط به ایفاء نقش چند بعدی پرستاران ارائه نماید. این اطلاعات موجب صرفه‌جویی در وقت و سرمایه شده و مقاطع بخصوصی را که نیاز به تغییر دارند، مشخص خواهد کرد.

هدف کلی:

تعیین نظر پرستاران در مورد اجرای نقش‌های پرستاری در بیمارستانهای آموزشی و درمانی دانشگاه علوم پزشکی گیلان - رشت ۱۳۷۷

اهداف ویژه:

اجتماعی و جایگاهی گفته می‌شود که فرد در گروه یا در مرتبه اجتماعی یک گروه، در مقایسه با گروههای دیگر احراز می‌کند (کوئن^۱ ۱۳۷۲). این پایگاه اجتماعی او را موظف به انجام تکالیفی نموده و وظایفی را بر عهده او می‌گذارد (توسلی ۱۳۷۱). وظیفه مجموعه رفتارها و نگرش‌های اشخاصی است که با یک فرد در ارتباط هستند و از او انتظار دارند، چون وظیفه شخص بوسیله توقعات و انتظارات دیگران تعریف می‌شود، فرد برای این جنبه از هویت شخصی خود بشدت وابسته به دیگران است. او در سراسر زندگی خود مجموعه‌ای از وظایف (نقش‌ها) را به عهده می‌گیرد و این نقش‌ها بر طبق کیفیت و موقعیت زندگی او دستخوش تغییراتی می‌گردد (گیلیس^۲ ۱۹۹۳).

محسنی (۱۳۷۲) می‌نویسد: در حال حاضر وظایف افراد و گروهها دستخوش تغییرات سریع شده و این تغییرات به ساخت کلی جامعه منتقل می‌شود، نه تنها پرستار، بلکه سایر افراد نیز نمی‌توانند در امور فردی، شغلی و اجتماعی خود از اثر این تغییرات سریع برکنار بمانند از این جهت امروز پرستاری به فعالیت‌های پرستار در بیمارستان و آنچه که تحت عنوان مراقبتهای پرستاری خوانده می‌شود محدود نمی‌گردد و حرفه پرستاری بخصوص با وظایفی همچون پیشگیری اهمیت پیدا کرده و به صورت خدمت اجتماعی درآمده و پرستاری در بیمارستان تنها به عنوان قسمتی از وظایف پرستاران مورد توجه و بررسی قرار می‌گیرد.

ماک موری^۳ (۱۹۹۰) در این رابطه می‌افزاید حالیه خصایص مراقبت و کمک هنوز باقی است اما نقش پرستار به تدریج آنقدر گسترش و وسعت پیدا کرده که ارائه این مراقبت و هماهنگ‌سازی آن، نیاز به یک دانش پایه گوناگون و روزافزون دارد قانون پرستاری از یک مراقبت سنتی بسوی یک مراقبت جامع کلی و متمرکز بر بیمار و خانواده تغییر جهت داده است.

نقش پرستار، نقش چند بعدی و متکی به در نظر گرفتن خود بیمار بعنوان یک مجموعه زیستی، اجتماعی در شرایط ویژه است (محسنی ۱۳۷۲). در سال ۱۹۸۳ انجمن پرستاران آمریکا متشکل از ۱۵۱ ایالت، گسترش نقش پرستاران را مطرح نمود و نقش‌های پرستاران را ارتقاء

1 - Coan

2 - Gillies

3 - MC - Murray

4 - Dugas

5 - Potter / Perry

فاصله در هفته بین ۱۰ نفر پرستار واجد شرایط توزیع و بعد این تعداد از تعداد نمونه‌ها حذف گردیدند.

پیمراحل جمع‌آوری اطلاعات بدین نحو بوده که پژوهشگر شخصاً پرسشنامه را به آزمودنی‌ها تحویل داده و پس از فرصت لازم برای پاسخگویی بلافاصله در حضور پژوهشگر جمع‌آوری گردید به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها به پاسخ‌های بلی نمره ۲ و پاسخ خیر نمره ۱ و پاسخ نظری ندارم نمره صفر تعلق گرفت و از روش آماری توصیفی با توجه به نوع پژوهش استفاده گردید. نتایج بخش اول پرسشنامه توزیع مشخصات فردی جامعه مورد پژوهش بصورت نمودار و بخش دوم پرسشنامه پس از اخذ نظرات واحدهای مورد پژوهش بصورت جداول توزیع فراوانی نشان داده شده است.

نتایج:

یافته‌ها نمایانگر این مطلب هستند که اکثریت ۹۸/۳۳ درصد واحدهای مورد پژوهش مؤنث و ۷۶/۶۶ درصد متأهل، ۳۶/۶۶ درصد بین سنین ۳۱ تا ۴۰ سال، ۴۵ درصد با سابقه کار ۱۱ تا ۲۰ سال و ۷۵/۸۳ درصد واحدهای مورد پژوهش استاف بخش بوده‌اند.

برای دستیابی به هدف ویژه اول: "تعیین نظر

پرستاران در مورد اجرای نقش مراقبتی پرستاری" نتایج جدول شماره ۱ نمایانگر این است که: به نظر ۱۰۰ درصد واحدهای مورد پژوهش، پیش‌بینی مراقبت از بیمار با در نظر گرفتن نیازهای روانی، ۸۶/۶۷ درصد پیش‌بینی نیازهای اجتماعی و فرهنگی بیمار و ۸۱/۶۷ درصد برآوردن نیازهای اولیه بیمار و برقراری اعمال طبیعی بدن از وظایف پرستار است و به نظر ۶۵/۸۴ درصد واحدهای مورد

- ۱- تعیین نظر پرستاران در مورد اجرای نقش مراقبتی.
- ۲- تعیین نظر پرستاران در مورد اجرای نقش درمانی.
- ۳- تعیین نظر پرستاران در مورد اجرای نقش حفاظتی.
- ۴- تعیین نظر پرستاران در مورد اجرای نقش آموزشی.
- ۵- تعیین نظر پرستاران در مورد اجرای نقش رهبری.
- ۶- تعیین نظر پرستاران در مورد اجرای نقش پژوهشی.

روش پژوهش:

این تحقیق یک مطالعه توصیفی است. جامعه پژوهش در این مطالعه کلیه پرستاران شاغل در شش بیمارستان آموزشی - درمانی وابسته به دانشگاه علوم پزشکی گیلان شهر رشت به استثنای شفا بوده است. جهت انجام این پژوهش با استفاده از فرمول حجم نمونه^۱ تعداد ۱۲۰ نفر از پرستاران شاغل در بیمارستانهای آموزشی - درمانی وابسته به دانشگاه علوم پزشکی گیلان شهر رشت و با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای^۲ انتخاب گردیدند. روش نمونه‌گیری بدین صورت بوده است که ابتدا هر بیمارستان براساس نوع تخصص بعنوان یک طبقه در نظر گرفته شد و به تناسب تعداد پرستاران به هر بیمارستان سهمیه خاصی داده شد. در این پژوهش ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه و سوالات در دو بخش به شرح زیر بوده است. بخش اول حاوی ۶ سوال مربوط به مشخصات فردی نمونه‌های مورد پژوهش و بخش دوم سوالات عمومی بصورت بسته پاسخ در شش حیطه (مراقبتی با ۶ سوال و درمانی با ۱۱ سوال - حفاظتی با ۹ سوال، آموزشی با ۷ سوال رهبری با ۶ سوال و پژوهشی با ۱۳ سوال) و ۸ سوال در مورد اجرای نقش‌های پرستاری و یک سوال باز بوده و تمامی عبارات با مقیاس سه درجه‌ای بلی، خیر، نظری ندارم جهت دستیابی به اهداف تدوین گردید. پس از طراحی سوالات برای تعیین اعتبار علمی^۳ ابزار گردآوری اطلاعات از روش اعتبار محتوی^۴ و برای تعیین اعتماد علمی (روایی)^۵ از شیوه آزمون مجدد^۶ استفاده گردید. بدین ترتیب که پرسشنامه در دو نوبت به

$$1 - n \frac{z^2 p(1-p)}{d} = 120 \quad P = 0.05 \quad Q = 0.05$$

2 - Stratify classification

3 - validity

4 - Content validity

5 - Reliability

6 Test retest

پژوهش، بسیاری از وظایف پرستار مربوط به انجام فعالیت‌های روزمره بیمار است.

برای دستیابی به هدف ویژه دوم: "تعیین نظر پرستاران در مورد اجرای نقش درمانی" نتایج جدول شماره ۲ نمایانگر این است که: به نظر ۹۳/۳۴ درصد واحدهای مورد پژوهش مهارت پرستار در انجام دادن روشهای درمانی از کارهای اصلی اوست و ۸۹/۱۷ درصد به مورد "پرستار با قضاوت خود بسیاری از نیازهای بیمار را تشخیص می‌دهد" پاسخ خیر داده‌اند در حالی که نتایج در ارتباط با سؤال "آیا بررسی نیازهای بیمار توسط پرستار کمک بزرگی در طرح‌ریزی درمان است" نشان داد که: ۱۰۰ درصد واحدهای مورد پژوهش به این سؤال پاسخ مثبت داده‌اند.

برای دستیابی به هدف ویژه سوم: "تعیین نظر پرستاران در مورد اجرای نقش حفاظتی" نتایج جدول شماره ۳ نمایانگر این است که به نظر ۱۰۰ درصد واحدهای مورد پژوهش بیمار به رعایت اصول بهداشتی تشویق و به تعادل در غذاخوردن توصیه می‌شود و به نظر ۹۷/۵ درصد پرستاران محیط امنی برای بیمار فراهم می‌نمایند و ۷۹/۱۷ درصد اظهار داشتند که "ضمن انجام مراقبت از بیمار قادر به حفاظت خود در مقابل خطرات محیطی" می‌باشند. ولی به نظر ۷۷/۵ درصد به مورد "جلوگیری از صدمات و آسیب ناشی از نتیجه آزمایشات تشخیصی و درمانی شخصاً اقدام می‌کنید؟" پاسخ خیر داده‌اند.

جهت دستیابی به هدف ویژه چهارم: "تعیین نظر پرستاران در مورد اجرای نقش آموزشی پرستاری" نتایج جدول شماره ۴ نمایانگر این است که: به نظر ۹۸/۳۳ درصد واحدهای مورد پژوهش آموزش به بیمار یک قسمت مهم از مراقبت‌های پرستاری است و ۵۱/۶۷ درصد پرستاران به سؤال "آیا پرستاران بعنوان مشاوران بهداشتی بصورت برنامه‌ریزی شده در کلاسهای آموزشی بهداشتی فعالیت دارند؟" پاسخ خیر داده‌اند.

جهت دستیابی به هدف ویژه پنجم: "تعیین نظر پرستاران در مورد اجرای نقش رهبری" نتایج جدول شماره ۵ نمایانگر این است که: به نظر ۹۰ درصد واحدهای مورد پژوهش مسئولیت هماهنگی و مدیریت فعالیت‌های تیم بهداشتی و درمانی برعهده پرستار است و ۹۱/۶۷ درصد به گزینه "پرستار فعالیت‌های بهیاران و کمک‌پرستاران و بیماران را برنامه‌ریزی و سرپرستی میکند" پاسخ بلی دادند و ۵۱/۶۷ درصد اظهار داشتند که نظارت در اجرای برخی از برنامه‌های طراحی شده جهت بیمار در خانه برعهده پرستار نمی‌باشد.

جهت دستیابی به هدف ویژه ششم: "تعیین نظر پرستاران در مورد اجرای نقش پژوهشی" نتایج جدول شماره ۶ نمایانگر این است که: به نظر ۸۵/۸۳ درصد واحدهای مورد پژوهش را با انجام تحقیقات دانش پرستاری رشد میکند و ۹۱/۶۷ درصد اظهار داشتند که شرکت در پژوهش‌های پرستاری وظیفه هر پرستار است و ۹۱/۶۷ درصد ابراز نمودند که علم پرستاری به درگیری فعال پرستاران در اجراء و استفاده از پژوهش‌های پرستاری وابسته است و ۸۳/۳۳ درصد بیان نمودند که با پژوهش قواعد و زیربنای علمی برای ایجاد تغییر در کار پرستاری بوجود می‌آید. ولی فقط ۳/۳۳ درصد به سؤال "آیا پرستاران روش‌های تحقیق را می‌دانند پاسخ بلی داده‌اند و ۹۱/۶۷ درصد آنان با توجه به اینکه اظهار داشتند بالین بهترین موقعیت برای یافتن مشکلات و مسایل است ولی بیان نمودند با متدولوژی تحقیق آشنا نمی‌باشند. در صورتی که یافته‌ها نشان داد که به نظر ۸۹/۱۶ درصد از واحدهای مورد پژوهش، تحقیق از اجزای جدانشدنی پرستاری است.

و جمع‌بندی نظرات مربوط به سؤال باز مؤید این مسئله بود که کمبود و امکانات و تجهیزات باعث عدم اجرای صحیح نقش‌ها و شرح وظایف مربوط به حرفه می‌گردد.

بحث و نتیجه‌گیری نهائی

در پاسخ به سؤال اول پژوهش "نظر پرستاران در مورد اجرای نقش‌های مراقبتی چیست؟" نتایج نشان داد که به نظر ۸۵ درصد واحدهای مورد پژوهش در حال حاضر فعالیت‌های پرستار در بالین بیشتر مربوط به مراقبت از بیمار است. تیلر و همکاران (۱۹۸۹) عقیده دارند که پرستار بعنوان مراقبت‌کننده باید از تمام نقش‌های خود کمک‌بگیرد تا بیمار با گذراندن بیماری و نقاهت سلامتی خود را مجدداً بدست آورد. پوتر و پری نیز در این رابطه می‌افزاید، مراقبت از بیمار بعنوان یک انسان، نقش مرسوم و تاریخی در پرستاری بوده و در حال حاضر هم که پرستاران نقش‌های جدیدی به عهده گرفته‌اند، از اهمیت خاصی برخوردار است و هدف مراقبت از کل وجود بیمار است نه فقط جسم او (۱۹۸۹).

در پاسخ به سؤال دوم "نظر پرستاران در مورد اجرای نقش درمانی چیست؟" به نظر ۷۸/۳۴ درصد از واحدهای مورد پژوهش در حال حاضر فعالیت‌های پرستار در بالین مربوط به اجرای دستورات پزشکی است.

در پاسخ به سؤال سوم "نظر پرستاران در مورد اجرای نقش حفاظتی چیست؟" به نظر ۷۵ درصد از واحدهای مورد پژوهش در حال حاضر فعالیت‌های پرستار در بالین مربوط به حفاظت از بیمار است.

پوتر و پری (۱۹۸۹) در این رابطه می‌نویسند پرستار بعنوان محافظ، محیط امنی برای بیمار بوجود می‌آورد و برای جلوگیری از صدمه و محافظت او در مقابل اثرات زیان‌آور احتمالی، آزمایشات تشخیصی و درمانی، اقداماتی انجام می‌دهد اطمینان حاصل کردن از اینکه مددجویی نسبت به یک داروی مصرفی در بیمارستان حساسیت نداشته باشد و فراهم کردن مصونیت در برابر بیماریها از وظایف پرستار است.

در پاسخ به سؤال چهارم "نظر پرستاران در مورد

اجرای نقش آموزشی چیست؟" به نظر ۲۸/۳۳ درصد از واحدهای مورد پژوهش در حال حاضر فعالیت‌های پرستار در بالین مربوط به آموزش به بیمار است.

دوگاس می‌نویسد: پرستاران در آموزش بیماران نقش کلیدی را بازی میکنند.

عانه مردم پرستار را به عنوان شخصی مطلع در امور بهداشتی می‌نگرند عقیده او محترم است و مردم در رابطه با مسائلی که به بهداشت آنان مربوط می‌شود رأی و صلاحدید وی را طلب میکنند (۱۳۷۲).

پوتر و پری (۱۹۸۹) در این رابطه می‌افزاید پرستار بعنوان معلم، مفاهیم و حقایق مربوط به تندرستی را برای بیماران توضیح می‌دهد. روشهایی از قبیل فعالیت‌های مراقبت از خود را شرح داده و نمایش می‌دهد، اطمینان حاصل می‌کند که برای بیمار کاملاً تفهیم شده است. هدف آموزش کمک به بیمار برای رسیدن به حد بلایی از تندرستی می‌باشد. پرستار از روشهای آموزشی گمیا توانایی او نیازهای بیمار هماهنگ باشد، استفاده می‌کند و در طرحهای آموزشی خود از سایر افراد و منابع، همانند خانواده بیمار و کتب و مقالات آموزشی کمک می‌گیرد.

در پاسخ به سؤال پنجم "نظر پرستاران در مورد اجرای نقش رهبری چیست؟"

به نظر ۵۲/۵ درصد واحدهای مورد پژوهش در حال حاضر فعالیت‌های پرستار در بالین مربوط به مدیریت و رهبری است.

تیلر و همکاران در رابطه با نقش رهبری می‌نویسند: پرستار در نقش رهبری در طی مراقبت از مددجو و کار با گروهها، اطمینان به خود داشته و مثبت عمل می‌کند (۱۹۸۹).

در پاسخ به سؤال ششم "نظر پرستاران در مورد اجرای نقش پژوهشی چیست؟"

هیچ زمینه‌ای وجود ندارد و ۹۵ درصد اظهار نمودند که عدم وجود امکانات مانع از اجرای نقش‌های واقعی (ششگانه) پرستاری می‌باشد.

پیشنهادهای:

ارج نهادن به نقش واقعی پرستار منجر به ایفای نقش در پرستاری گردد و ایفای نقش واقعی وابسته به مهیا بودن امکانات در مواقع اضطراری است زمانی که نقش مراقبتی و حمایتی به دلیل محدود بودن و کمبود امکانات و تجهیزات اولیه بخوبی انجام نگیرد، اعتماد بیمار و اطرافیان در مورد اجرای سایر نقش‌های پرستاری نیز سلب می‌گردد. لذا ضمن تهیه امکانات و تجهیزات لازم پزشکی به منظور تسهیل اجرای نقش‌های بالینی پرستار، نقش آموزشی و پژوهشی پرستاران از طریق بازآموزیهای مستمر باید به آنان یادآوری گردد.

۸/۳۳ درصد از واحدهای مورد پژوهش اظهار داشتند در حال حاضر فعالیت‌های پرستار در بالین مربوط به انجام نقش پژوهشی می‌باشد. برونر و سادارث (۱۹۹۶) در این رابطه می‌نویسند هر پرستار سهم با ارزشی در شکل‌گیری پژوهش پرستاری دارد اکثر پرستارانی که در معرض تماس مستقیم با بیماران و ارائه خدمات بهداشتی به آنها هستند دارای بهترین موقعیت برای دستیابی به مسایل و مشکلات کار خود می‌باشند و آینده علم پرستاری به درگیری فعال پرستاران در اجرا و استفاده از پژوهش‌های پرستاری بستگی دارد.

نهایتاً یافته‌ها نمایانگر این است در حال حاضر به نظر ۸۴ درصد واحدهای مورد پژوهش نقش پرستار در بالین فقط اجرای دستورات پزشک می‌باشد و آزادی عمل در

جدول شماره ۱: توزیع فراوانی نظر پرستاران در مورد اجرای نقش مراقبتی پرستاری در بیمارستانهای آموزشی و درمانی دانشگاه علوم پزشکی گیلان - شهر رشت

سئوالات مربوط به نقش مراقبتی		نظر پرستاران در مورد نقش مراقبتی		تبی		خبر		نظری ندارم		جمع	
		تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
۱ - به نظر شما پرستار بعنوان فردی از اعضای خانواده بیمار انجام وظیفه می‌کند		۹۳	۷۷/۵	۲۴	۲۰	۳	۲/۵	۱۲۰	۱۰۰		
۲ - بسیاری از وظایف پرستار مربوط به انجام فعالیت‌های روزمره بیمار است		۷۹	۶۵/۸۴	۳۸	۳۱/۶۶	۳	۲/۵	۱۲۰	۱۰۰		
۳ - برآوردن نیازهای اولیه بیمار و برقراری اعمال طبیعی بدن (خوردن - آشامیدن، خواب و استراحت) از وظایف اولیه پرستار است		۹۸	۸۱/۶۷	۲۲	۱۸/۳۳	-	-	۱۲۰	۱۰۰		
۴ - پیش‌بینی مراقبت از بیمار با در نظر گرفتن نیازهای جسمی، بهداشتی از وظایف پرستار است		۱۲۰	۱۰۰	-	-	-	-	۱۲۰	۱۰۰		
۵ - پیش‌بینی مراقبت از بیمار با در نظر گرفتن نیازهای اجتماعی و فرهنگی از وظایف پرستار است		۱۰۴	۸۶/۶۷	۱۲	۱۰	۴	۳/۳۳	۱۲۰	۱۰۰		
۶ - پیش‌بینی مراقبت از بیمار با در نظر گرفتن نیازهای روانی از وظایف پرستار است		۱۲۰	۱۰۰	-	-	-	-	۱۲۰	۱۰۰		

جدول شماره ۲: توزیع فراوانی نظر پرستاران در مورد اجرای نقش درمانی در بیمارستانهای آموزشی و درمانی دانشگاه علوم پزشکی گیلان - شهر رشت

سئوالات		نظر پرستاران در مورد نقش درمانی		بلبی		حیصر		نظری ندارم		جمع	
		تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
۱ - آیا پرستار در تشخیص و معالجه بیمار مشارکت می کند؟	۹۶	۸۰	۲۴	۲۰	-	-	۱۲۰	۱۰۰	-	-	-
۲ - مشکلات بهداشتی بیمار توسط پرستار همراه با بررسی اعضاء دیگر تب بهداشتی نواماً مشخص می شود؟	۱۱۴	۹۵	۶	۵	-	-	۱۲۰	۱۰۰	-	-	-
۳ - پرستار مسئول انجام دادن بسیاری از آزمایشات تشخیصی جهت بیمار است؟	۷۰	۵۸/۳۳	۵۰	۴۱/۶۷	-	-	۱۲۰	۱۰۰	-	-	-
۴ - مشاهده حالات بیمار توسط پرستار کمک بزرگی در تشخیص بیماری توسط پزشک دارد؟	۱۲۰	۱۰۰	-	-	-	-	۱۲۰	۱۰۰	-	-	-
۵ - بررسی نیازهای بیمار توسط پرستار کمک بزرگی در طرح ریزی درمان دارد؟	۱۲۰	۱۰۰	-	-	-	-	۱۲۰	۱۰۰	-	-	-
۶ - مهارت پرستار در انجام دادن روشهای درمانی از کارهای اصلی اوست؟	۱۱۲	۹۳/۳۴	۸	۶/۶۶	-	-	۱۲۰	۱۰۰	-	-	-
۷ - در بسیاری از موارد پرستار خود قضاوت می کند که چه روش درمانی در حال حاضر مفید است؟	۴۳	۳۵/۸۳	۷۴	۶۱/۶۷	۳	۲/۵	۱۲۰	۱۰۰	-	-	-
۸ - پرستار با قضاوت خود بسیاری از نیازهای بیمار را تشخیص داده و دارو تزریق می کند؟	۱۰	۸/۳۳	۱۰۷	۸۹/۱۷	۳	۲/۵	۱۲۰	۱۰۰	-	-	-
۹ - پرستار در ارزشیابی اثر روشهای درمانی شرکت می کند؟	۸۹	۷۴/۱۷	۲۸	۲۳/۳۳	۳	۲/۵	۱۲۰	۱۰۰	-	-	-
۱۰ - پرستاران در بیمارستانها جهت انجام کار برای بیمار دارای فرصت ویژه ای هستند؟	۴۸	۴۰	۶۹	۵۷/۵	۳	۲/۵	۱۲۰	۱۰۰	-	-	-
۱۱ - مشاهدات پرستار موجب تدوین مراقبت دقیق تر از بیمار می شود؟	۱۱۶	۹۶/۶۷	۴	۳/۳۳	-	-	۱۲۰	۱۰۰	-	-	-

جدول شماره ۳: توزیع فراوانی نظر پرستاران در مورد اجرای نقش حفاظتی در بیمارستانهای آموزشی و درمانی دانشگاه علوم پزشکی گیلان - شهر رشت

سئوالات		نظر پرستاران در مورد نقش حفاظتی		بلبی		حیصر		نظری ندارم		جمع	
		تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
۱ - پرستار کلیه اقدامات جهت جلوگیری از توسعه عفونت رابری بیمار فراهم می سازد.	۱۰۶	۸۸/۳۴	۱۰	۸/۳۳	۴	۳/۳۳	۱۲۰	۱۰۰	-	-	-
۲ - پرستار محیط امنی برای بیمار فراهم می کند	۱۱۷	۹۷/۵	-	-	۳	۲/۵	۱۲۰	۱۰۰	-	-	-
۳ - بیمار را به رعایت اصول بهداشتی تشویق می کند	۱۲۰	۱۰۰	-	-	-	-	۱۲۰	۱۰۰	-	-	-
۴ - به تعادل در غذا خوردن توصیه می کند	۱۲۰	۱۰۰	-	-	-	-	۱۲۰	۱۰۰	-	-	-
۵ - اقداماتی جهت پیشگیری از صدمات احتمالی نتیجه آزمایشات تشخیصی فراهم می آورد	۹۲	۷۶/۶۷	۲۴	۲۰	۴	۳/۳۳	۱۲۰	۱۰۰	-	-	-
۶ - اقداماتی جهت پیشگیری از صدمات نتیجه درمان دارویی فراهم می آورد.	۸۷	۷۲/۵۰	۲۸	۲۳/۳۳	۵	۴/۱۷	۱۲۰	۱۰۰	-	-	-
۷ - در مورد جلوگیری از صدمات و آسیب از نتیجه آزمایشات تشخیصی و درمانی شخصاً اقدام می کند	۲۴	۲۰	۹۳	۷۷/۵	۳	۲/۵	۱۲۰	۱۰۰	-	-	-
۸ - ضمن انجام مراقبت از بیمار قادر به حفاظت خود در مقابل خطرات محیطی می باشد.	۹۵	۷۹/۱۷	۲۲	۱۸/۳۳	۳	۲/۵	۱۲۰	۱۰۰	-	-	-
۹ - پرستار مردم را تشویق می کند تا با بکار بردن عوامل مصونیتی خود رادر مقابل امراض مقاوم سازند	۱۱۱	۹۲/۵	۶	۵	۳	۲/۵	۱۲۰	۱۰۰	-	-	-

جدول شماره ۴: توزیع فراوانی نظر پرستاران در مورد اجرای نقش آموزشی در بیمارستانهای آموزشی و درمانی دانشگاه علوم پزشکی گیلان - شهر رشت

سئوالات		نظر پرستاران در مورد نقش آموزشی		بسی		خیسر		نظری ندارم		جمع	
		تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
۱ - آموزش به بیمار یک قسمت مهم از مراقبتهای پرستار است		۱۱۸	۹۸/۳۳	۲	۱/۶۷	-	-	-	-	۱۲۰	۱۰۰
۲ - پرستاران بعنوان مشاوران بهداشتی بصورت آموزش فرد به فرد فعالیت دارند.		۸۴	۷۰	۳۶	۳۰	-	-	-	-	۱۲۰	۱۰۰
۳ - پرستاران بعنوان مشاوران بهداشتی بصورت برنامه‌ریزی شده در کلاسهای آموزش بهداشتی فعالیت دارند.		۵۸	۴۸/۳۳	۶۲	۵۱/۶۷	-	-	-	-	۱۲۰	۱۰۰
۴ - پرستار در مورد مراقبت از هر مددجویی اقدامات خود را طرح‌ریزی میکند.		۱۰۰	۸۳/۳۳	۱۷	۱۴/۱۷	۳	۲/۵	-	-	۱۲۰	۱۰۰
۵ - به بیمار آموزش می‌دهد برنامه‌ای جهت غلبه بر مشکلات احتمالی در رابطه با بیماری طراحی کند		۹۸	۸۱/۶۶	۱۴	۱۱/۶۷	۸	۶/۶۷	-	-	۱۲۰	۱۰۰
۶ - به خانواده بیمار آموزش می‌دهد برنامه‌ای جهت غلبه بر مشکلات در رابطه با بیمار طراحی نمایند.		۱۰۶	۸۸/۳۳	۶	۵	۸	۶/۶۷	-	-	۱۲۰	۱۰۰
۷ - به بیمار و خانواده آنان در تغییر رفتارهای بهداشتی کمک می‌کند.		۱۱۰	۹۱/۶۷	۴	۳/۳۳	۶	۵	-	-	۱۲۰	۱۰۰

جدول شماره ۵: توزیع فراوانی نظر پرستاران در مورد اجرای نقش رهبری در بیمارستانهای آموزشی و درمانی دانشگاه علوم پزشکی گیلان - شهر رشت

سئوالات		نظر پرستاران در مورد نقش رهبری		بسی		خیسر		نظری ندارم		جمع	
		تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
۱ - نظارت در اجرای برخی از برنامه‌های طراحی شده جهت بیمار در خانه به عهده پرستار است		۴۸	۴۰	۶۲	۵۱/۶۷	۱۰	۸/۳۳	-	-	۱۲۰	۱۰۰
۲ - پرستار بسیاری از فعالیت‌های معمول روزانه را به کارکنان کمکی واگذار می‌نماید.		۷۵	۶۲/۵	۴۰	۳۳/۳۳	۵	۴/۱۷	-	-	۱۲۰	۱۰۰
۳ - پرستاران امور تخصصی‌تری را در مراقبت از بیمار بعمل می‌آورند.		۱۲۰	۱۰۰	-	-	-	-	-	-	۱۲۰	۱۰۰
۴ - مسئولیت هماهنگی و مدیریت فعالیت‌های تیم بهداشتی و درمانی به عهده پرستار است		۱۰۸	۹۰	۱۲	۱۰	-	-	-	-	۱۲۰	۱۰۰
۵ - پرستار فعالیت‌های بهیاران و کمک بهیاران و بیماران را برنامه‌ریزی و سرپرستی می‌کند		۱۱۰	۹۱/۶۷	۱۰	۸/۳۳	-	-	-	-	۱۲۰	۱۰۰
۶ - با تیم بهداشتی و درمانی در رابطه با مراقبت از بیمار مشورت می‌کند		۱۰۶	۸۸/۳۳	۱۴	۱۱/۶۷	-	-	-	-	۱۲۰	۱۰۰

جدول شماره ۶: توزیع فراوانی نظر پرستاران در مورد اجرای نقش پژوهشی در بیمارستانهای آموزشی و درمانی دانشگاه علوم پزشکی گیلان - شهر رشت

سوالات		نظر پرستاران در مورد نقش رهبری		بلبی		خبر		نظری بدازم		جمع	
		تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
۱ - پرستار بالینی در پژوهشهای پرستاری مشارکت می نماید	۷۹	۶۵/۸۳	۳۶	۳۰	۵	۴/۱۷	۱۲۰	۱۰۰			
۲ - با انجام تحقیقات دانش پرستاری رشد می کند	۱۰۳	۸۵/۸۳	۱۴	۱۱/۶۷	۳	۲/۵	۱۲۰	۱۰۰			
۳ - با پژوهش قواعد و زیر بنای علمی برای ایجاد تغییر در کار پرستاری بوجود می آید.	۱۰۰	۸۳/۳۳	۱۶	۱۳/۳۴	۴	۳/۳۳	۱۲۰	۱۰۰			
۴ - اثرات واقعی اقدامات و مراقبتهای پرستاری به مطالعات بیشتری نیازمند است	۱۲۰	۱۰۰	-	-	-	-	-	۱۲۰	۱۰۰		
۵ - شرکت در پژوهشهای پرستاری وظیفه هر پرستار است	۱۱۰	۹۱/۶۷	۶	۵	۴	۳/۳۳	۱۲۰	۱۰۰			
۶ - پرستاران روشهای تحقیق را می دانند	۴	۳/۳۳	۱۱۰	۹۱/۶۷	۶	۵	۱۲۰	۱۰۰			
۷ - پرستاران از مهارت ها و دانشهای پژوهشی خود به موقع برای شروع و اجرای اقدامات پرستاری استفاده می کنند.	۹۲	۷۶/۶۷	۱۸	۱۵	۱۰	۸/۳۳	۱۲۰	۱۰۰			
۸ - پرستارانی که در معرض تماس مستقیم با بیماران هستند بهترین موقعیت برای یافتن مشکلات و مسائل را دارند	۱۱۰	۹۱/۶۷	۸	۶/۶۷	۲	۱/۶۶	۱۲۰	۱۰۰			
۹ - پرستاران یافته ها و نتایج تحقیقات را در کار خود مورد استفاده قرار می دهند.	۹۶	۸۰	۱۴	۱۱/۶۷	۱۰	۸/۳۳	۱۲۰	۱۰۰			
۱۰ - پرستاران با مطالعاتی که در محدوده کار آنان صورت می گیرد، مطلع هستند.	۸۸	۷۳/۳۳	۲۴	۲۰	۸	۶/۶۷	۱۲۰	۱۰۰			
۱۱ - پرستاران از نتایج مطالعات برای پرستاری بهتر از بیماران استفاده می کنند	۱۰۲	۸۵	۱۲	۱۰	۶	۵	۱۲۰	۱۰۰			
۱۲ - پژوهش از اجزای جدانشدنی پرستاری است	۱۰۷	۸۹/۱۶	۸	۶/۶۷	۵	۴/۱۷	۱۲۰	۱۰۰			
۱۳ - علم پرستاری به درگیری فعال پرستاران در اجراء و استفاده از پژوهشهای پرستاری وابسته است	۱۱۰	۹۱/۶۷	-	-	۱۰	۸/۳۳	۱۲۰	۱۰۰			

جدول شماره ۷: توزیع فراوانی نظر پرستاران در مورد اجرای نقش های پرستاری در بیمارستانهای آموزشی و درمانی دانشگاه علوم پزشکی گیلان - شهر رشت

سوالات		نظر پرستاران در مورد نقش های پرستاری		بلبی		خبر		نظری بدازم		جمع	
		تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
۱ - به نظر شما در حال حاضر فعالیتهای پرستار در بالین بیشتر مربوط به مراقبت از بیمار است	۱۰۲	۸۵	۱۸	۱۵	-	-	۱۲۰	۱۰۰			
۲ - به نظر شما در حال حاضر فعالیتهای پرستار در بالین بیشتر مربوط به اجرای دستورات پزشکی است	۹۴	۷۸/۳۴	۲۶	۲۱/۶۶	-	-	۱۲۰	۱۰۰			
۳ - به نظر شما در حال حاضر فعالیتهای پرستار در بالین بیشتر مربوط به حفاظت از بیمار است	۹۰	۷۵	۲۴	۲۰	۶	۵	۱۲۰	۱۰۰			
۴ - به نظر شما در حال حاضر فعالیتهای پرستار در بالین بیشتر مربوط به هماهنگی با سایر تیم درمان است.	۱۱۰	۹۱/۶۷	۱۰	۸/۳۳	-	-	۱۲۰	۱۰۰			
۵ - به نظر شما در حال حاضر فعالیتهای پرستار در بالین بیشتر مربوط به حمایت از بیمار است	۱۰۴	۸۶/۶۷	۱۶	۱۳/۳۳	-	-	۱۲۰	۱۰۰			
۶ - به نظر شما در حال حاضر فعالیتهای پرستار در بالین بیشتر مربوط به مدیریت و رهبری است	۶۳	۵۲/۵	۵۰	۴۱/۶۷	۷	۵/۸۳	۱۲۰	۱۰۰			
۷ - به نظر شما در حال حاضر فعالیتهای پرستار در بالین بیشتر مربوط به آموزش به بیمار است	۳۴	۲۸/۳۳	۸۲	۶۸/۳۴	۴	۳/۳۳	۱۲۰	۱۰۰			
۸ - به نظر شما در حال حاضر فعالیتهای پرستار در بالین بیشتر در ارتباط با پژوهش تحقیق است	۱۰	۸/۳۳	۱۱۰	۹۱/۶۷	-	-	۱۲۰	۱۰۰			

منابع:

- کوئن، بروس. مبانی جامعه‌شناسی. ترجمه و اقتباس دکتر غلام عباس توسلی - رضا فاضل. سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها "سمت" تهران: بهار ۱۳۷۲.
- محسنی، منوچهر. جامعه‌شناسی پزشکی و بهداشت. تهران: انتشارات طهوری. تابستان ۱۳۷۲.
- توسلی، غلام عباس. نظریه‌های جامعه‌شناسی. سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها "سمت". تهران: پاییز ۱۳۷۱.
- علامه زاده، مینو. بررسی میزان آگاهی پرستاران شاغل در بخش‌ها و بیمارستان‌های روانی دولتی تهران از نقش‌های حرفه‌ای خود. پایان‌نامه برای دریافت کارشناسی ارشد در رشته روانپرستاری. دانشکده پرستاری و مامائی دانشگاه علوم پزشکی ایران اسفندماه ۱۳۷۰.
- دکاس. اصول مراقبت از بیمار تکرش جامع بر پرستاری. ترجمه: گروه مترجمین تهران: معاونت پژوهشی وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی ۱۳۷۲.

Brunner, Sudderth. Medical - *Surgical Nursing* 5Thed Philadelphia J.B Lippincott Company 1996.

Gillies, Dee Ann. *Nursing managment a system Approach*. 2thed, Philadelphia:W.B. saunders company 1993.

Mc Murray, Ann. *Community Health Nursing: Primary Health - Care in Practice*. London:Churchill Livingstone 1990.

Potter, Patricia A. Perry, AnnG. *Fundamentals of Nursing - concepts* Processand practice. 2 ed.ST. Lous: the C.R.Mosby Co,1989.

Taylor, Lillis, Lemone *Fundamentals of nursing the Art and science of Nursing care*. Philadelphia J.B Lippincott company 1989.